

To: (10)(2e) (10)(2e) @nhg.org
Cc: NHG-Kenniscentrum (10)(2e) @nhg.org; (10)(2e) (10)(2e) @nhg.org; (10)(2e) (10)(2e) @nhg.org
From: (10)(2e)
Sent: Mon 3/16/2020 3:27:10 PM
Subject: RE: Voorzorgsprincipe bij ibuprofen en Corona
Received: Mon 3/16/2020 3:27:11 PM

Ik heb het lancet artikel goed doorgenomen.

Mijn conclusie is dat dit artikel vooral hypothetisch en theoretisch is en dat me de onderbouwing daarvan onduidelijk is. In het artikel gaat men ervanuit dat NSAIDS het aantal ACE-2receptoren verhogen, ik heb daar niet eerder informatie over gevonden en weet niet waar die bewering vandaan komt (er staat geen ref. bij).

Eenzijds beweert het lancet artikel dat het virus binding aan ACE2 nodig heeft om de cel in te komen. Anderzijds beweert met dat aanwezigheid van veel ACE-2 zorgt voor ernstigere infectie met veel longschade dus dat er juist minder schade verwacht wordt door blokkeren van het renine-angiotensine pad (dus door het geven van ACE-remmers).

Samengevat is dit lancet artikel

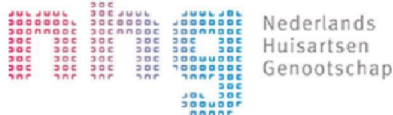
1. geen reden om NSAIDS te ontraden bij besmetting met COVID.
2. geen reden om RAS-remmers te stoppen of om te zetten naar Calciumblokkers bij mensen met griep klachten

Onafhankelijk van dit artikel hebben NSAIDS meer bijwerkingen, vooral bij oudere mensen met co-morbiditeit en heeft paracetamol de voorkeur als pijnstiller. Overigens misschien ook goed om aan te geven dat koorts op zich geen reden hoeft te zijn om die te bestrijden en dat koorts in het algemeen ook kan zorgen voor bestrijden van infectie. De huisarts informatie bevat daarom alleen het advies om bij keelpijn pijnstiller te geven (conform NHG-Standaard kinderen met koorts)

Ik heb bovenstaande samenvatting van het Lancet artikel en tegenstrijdige berichtgeving vanuit Frankrijk over NSAID gebruik die herstel van infectie met COVID zou vertragen kort gesloten met KNMP en met CBG en zij denken er hetzelfde over als hierboven aangegeven.

Is dit nuttige informatie voor jullie en kan kenniscentrum deze informatie gebruiken om onze leden te antwoorden? Ik hoor graag Met vriendelijke groet,

(10)(2e)
 Richtlijnontwikkeling & Wetenschap

Domus Medica

Mercatorlaan 1200

3528 BL Utrecht

www.nhg.org

www.thuisarts.nl

telefoonnummer: 088 (10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>

Verzonden: maandag 16 maart 2020 12:04

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>

CC: NHG-Kenniscentrum <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>

Onderwerp: RE: Voorzorgsprincipe bij ibuprofen en Corona

Urgentie: Hoog

Hoi (10)(2e)

Wat zetten we in het dossier. Bij symptoombestrijding, keel- of spierpijn, geef bij voorkeur paracetamol. Geef bij voorkeur geen NSAID's, vanwege mogelijk negatief effect bij virusinfecties en kans op ernstige bijwerkingen.

De RAS-remmers-vraag staat ook nog open.

(10)(2e)
Van: (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>

Verzonden: maandag 16 maart 2020 11:09

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>

CC: NHG-Kenniscentrum <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>;

Madeleine Zwezerijnen <(10)(2e)@nhg.org>

Onderwerp: RE: Voorzorgsprincipe bij ibuprofen en Corona

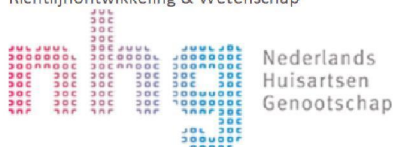
Ja (10)(2e) daar heb ik alle vertrouwen in, ik heb inmiddels telef contact gehad met (10)(2e) komt goed.

Voor toekomst is mijn advies om teksten over geneesmiddelen vooraf kort te sluiten met team farmacotherapie. Ik denk dat ik voor plaatsing al een waarschuwing gemaakt zou hebben over NSAIDS conform onze adviezen bij andere virusinfecties. De standaard Keelpijn moet hier mogelijk ook op aangepast worden, daar lees ik geen waarschuwing, waarschijnlijk omdat die veiligheidsinfo na verschijnen van standaard aangepast is (het is al een redelijk oude standaard uit 2015) en keelpijn (Voor pijnstilling: zie de NHG-Standaard Pijn.) verwijst voor pijnstilling naar standaard Pijn. Maar de standaard pijn gaat alleen over pijn niet over pijn bij virusinfectie. Ik zal vragen dit in updatemap van standaard Keelpijn en ook pijn mee te nemen om te kijken waar dit beste mee genomen kan worden

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Richtlijnontwikkeling & Wetenschap

Domus Medica

Mercatorlaan 1200

3528 BL Utrecht

www.nhg.org

www.thuisarts.nl

telefoonnummer: 088 (10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>

Verzonden: maandag 16 maart 2020 10:55

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>

CC: NHG-Kenniscentrum <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>; Madeleine Zwezerijnen <(10)(2e)@nhg.org>

Onderwerp: RE: Voorzorgsprincipe bij ibuprofen en Corona

Ik denk dat (10)(2e) daar een formulering op B1-niveau van kan maken

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>

Verzonden: maandag 16 maart 2020 10:54

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>

CC: NHG-Kenniscentrum <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>

Onderwerp: RE: Voorzorgsprincipe bij ibuprofen en Corona

Urgentie: Hoog

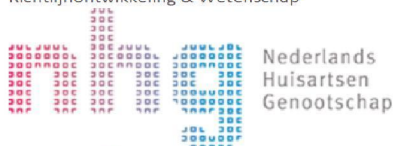
Ik stel voor dat jullie wijzigen in:

Als u ziek bent kunt u bij voorkeur paracetamol nemen bij koorts of keelpijn. Het gebruik van ibuprofen, naproxen en diclofenac bij virusinfecties wordt afgeraden omdat deze ernstige bijwerkingen kunnen geven.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Richtlijnontwikkeling & Wetenschap

Domus Medica

Mercatorlaan 1200

3528 BL Utrecht

www.nhg.org

www.thuisarts.nl

telefoonnummer: 088 (10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>

Verzonden: maandag 16 maart 2020 10:42

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>

CC: NHG-Kenniscentrum <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>;
(10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>

Onderwerp: RE: Voorzorgsprincipe bij ibuprofen en Corona

Volgens mij kan het krachtiger. Vraag (10)(2e). Bij voorkeur paracetamol.

(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>

Verzonden: maandag 16 maart 2020 10:41

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>

CC: NHG-Kenniscentrum <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>;
(10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>

Onderwerp: Re: Voorzorgsprincipe bij ibuprofen en Corona

Urgentie: Hoog

Er komen inderdaad veel vragen over binnen.

Ik heb de informatie op Thuisarts aangepast:

Als u ziek thuis bent, kunt u [paracetamol](#) nemen bij koorts en
keelpijn. Voor adviezen bij hoesten, kijk bij [hoesten](#).

Ik stel voor dat we dit zo houden tot er meer duidelijkheid is.

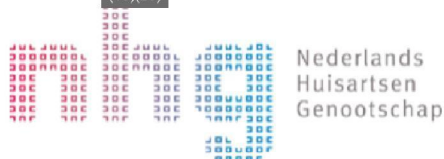
(10)(2e), ik mail je hier apart even over.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

Werkzaam: (10)(2e)

Domus Medica

Mercatorlaan 1200

3528 BL Utrecht

www.nhg.org

www.thuisarts.nl

THUISARTS.NL
Onderdeel van NHG

Op 16 mrt. 2020, om 10:37 heeft (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org> het volgende geschreven:

Ik denk inderdaad dat we dat wel kunnen opnemen in het dossier en op Thuisarts.

Is het een idee dat (10)(2e) dat nu oppakt met (10)(2e)

Bij twijfel paracetamol was altijd al het beleid.

(10)(2e)

Van: NHG-Kenniscentrum <(10)(2e)@nhg.org>

Verzonden: maandag 16 maart 2020 10:26

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>; (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>

CC: (10)(2e) <(10)(2e)@nhg.org>

Onderwerp: FW: Voorzorgsprincipe bij ibuprofen en Corona

Beste collega's,

Stuur jullie deze vraag als eerste door, aangezien hier meerdere vragen van bezorgde burgers + Thuisartsvragen over zijn binnengekomen. (10)(2e) schreef eerder dat ze dit met (10)(2e) ging oppakken, daarom deze mail ook naar (10)(2e).

Groeten,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@gmail.com>

Verzonden: maandag 16 maart 2020 10:23

Aan: NHG-Kenniscentrum <(10)(2e)@nhg.org>

Onderwerp: Voorzorgsprincipe bij ibuprofen en Corona

Beste collega's,

Er zijn aanwijzingen dat o.a. ibuprofen de ernst van Corona doen toenemen. Aangezien het vrij verkrijgbaar is en mensen dit als alternatief gaan slikken voor de veelal uitverkochte paracetamol, lijkt het mij zeer belangrijk dat zij hierover geïnformeerd worden. Hoewel er nog geen bewijs voor deze hypothese is, is het voorzorgsprincipe mogelijk van levensbelang, want het kan zo zijn, dat als de link eenmaal wel is gelegd vele, vaak jonge mensen onnodig ernstiger ziek of zelfs overleden zijn door te wachten op bewijs. Aangezien het waarschijnlijk geen positief effect heeft bij Covid-19, laten we dan het gebruik sterk afraden tot we meer weten.

Meer info:

<https://twitter.com/oliviervan/status/1238776545398923264>
[https://www.thelancet.com/journals/lanres/article/PIIS2213-2600\(20\)30116-8/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanres/article/PIIS2213-2600(20)30116-8/fulltext)

Vriendelijke groet,

(10)(2e)

huisarts

06- (10)(2e)

Big nr (10)(2e)